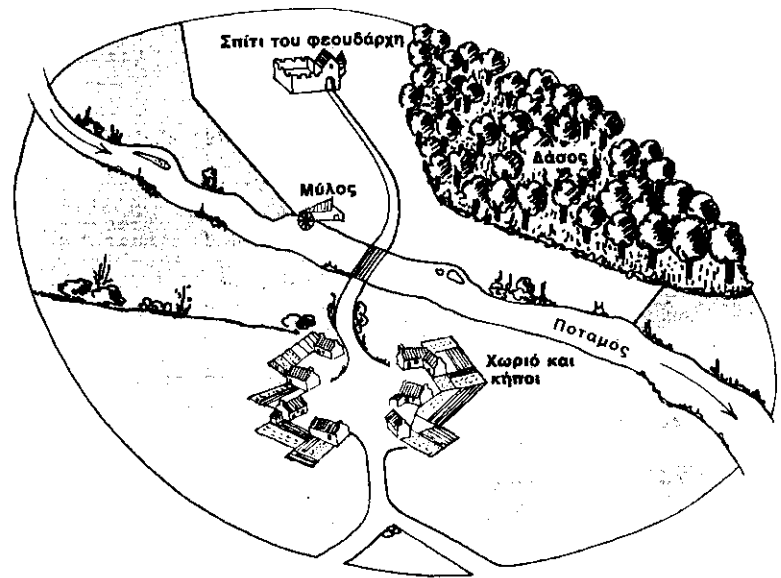

προέκυπτε από την εξέλιξη των νέων οικονομικών σχέσεων· μία εξέλιξη που οδήγησε στην ανάδυση του *φέουδου* ως βασικής λειτουργικής παραγωγικής μονάδας στο πλαίσιο μιας νομικά κατοχυρωμένης παραχώρησης γης, από την οποία προέκυπταν υποχρεώσεις και εξουσιαστικά δικαιώματα.

Όλη αυτή η διαδικασία ξεκίνησε από μία «έπιστροφή» στην ύπαιθρο: για να προστατευθούν από τους κινδύνους που δημιουργούσαν οι βαρβαρικές επιδρομές, οι γαιοκτήμονες, που ως τότε ζούσαν στις πόλεις, τις εγκατέλειψαν, για να εγκατασταθούν στα αγροκτήματά τους και να οργανώσουν την εκμετάλλευσή τους. Το γεγονός ότι δεν υπήρχαν πιά σκλάβοι, καθώς και η σταδιακή εξαφάνιση του χρήματος ως ανταλλακτικού μέσου, οδήγησαν στην οργάνωση μιας σχεδόν αποκλειστικά αγροτικής παραγωγής και μιας περιορισμένης κυκλοφορίας των αγαθών.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΕΝΟΣ ΦΕΟΥΔΟΥ

- Προσωπικό κτήμα του φεουδάρχη: καλλιεργείται από τους χωρικούς, αλλά ολόκληρη ή απόδοσή του ανήκει στο φεουδάρχη.
- Οι καλλιεργητές, εγκαταστημένοι στο χωριό, έχουν τη συλλογική ευθύνη για την εκμετάλλευση της περιοχής· μοιράζονται τη συγκομιδή, αφού δώσουν ένα μέρος της στο φεουδάρχη.